

másolata Daneri költeményében, majd pusztá név a narrátor gondolataiban, mely már nem képes referálni jelentettjére, felidézni az Alef szikrázó teljességét. Ilyen szegényes nyelvünk: általa csak a világ tényei képezhetők le, önmagán túlmutatni nem képes, ezért a lényegi dolgok kimondhatatlanok – állítja Wittgensteinnel egyetértésben Borges.

Miután tehát bemutatja és lehetetlenné teszi Daneri arisztotelianus elképzeléseit, lehetséges ellenpontként Borges metaforikusan tárja elénk saját módszerét, majd ezt is érvényteleníti. Fölmerülhet, mennyire vehető komolyan ez a lemondás, hisz Borges *Az Alef* megírása után is szép számmal bocsátotta közre írásait, melyek az „Alef-modell” szellemében fogantak. Erre a kérdésre maga Borges ad egy választ, mégpedig nem lebecsülendő öniróniával, mely jelzi a cél és a megvalósítás esetlegessége közti áthidalhatatlan távolságot. A szöveg befejezésének arra a részére gondolok, melyből megtudjuk, hogy Daneri az Irodalmi Nemzeti Díj második fokozatát nyerte el. A díjazottak között azonban nem szerepel Borges, a narrátor, aki – mintegy gúnyosan az olvasóra kacsintva – még művének címét is tudatja velünk. E cím provokatív módon önleplezőnek tűnik: *A hamiskártyás lapjai*. És ez a válasz akár Borges egy lehetséges új olvasatát is kijelölheti.

